

zijde van een dier straten (Doelstraat) opliep van 10 voet aan den hoek der Botersloot tot 80 voet dicht bij de Lombardstraat. Deze laatste diepte werd ook aangehouden voor de elkaar rakende perceelen aan de dwarsstraten, welke op ± 50 Meter evenwijdig aan elkaar liepen en aan het daardoor gevormde bouwblok een inhoud gaven van $\pm 50 \times 57$ Meter; de diepte der overige perceelen in dit blok was 50 voet aan de Lombardstraat, 55 tot 58 voet aan de Botersloot.

Waarom nu juist aan de dwarsstraten de diepte zooveel grooter werd genomen?

Vermoedelijk om den straatwand langs de hoofdwegen niet op al te korte afstanden te onderbreken en dus uit – misschien onbewust – aesthetische overwegingen; maar het gevolg was helaas dat op die diepere perceelen achterhuizen kwamen: de kaart van Van Berckenrode toont duidelijk aan dat het bouwblok reeds in 1626 nagenoeg geheel was volgebouwd.

Wat de breedte der perceelen betreft, deze was zooals gezegd oorspronkelijk in het middelblok gesteld op 16 voet (4.96 M.), terwijl in de zijblokken, naast perceelen van die zelfde breedte, andere voorkomen van 14 en 18 voet. De huisjes welke de landmeter als belendingen in de Lombardstraat teekende, demonstreeren heel aardig wat ik hierboven opmerkte omtrent gangen naast de huizen: met deze gangen is ook daar de breedte der perceelen 14 voet of 4.34 M.

Inderdaad wel niet overdadig breed, maar voldoende voor het type – het vrije huis – waarvan het z.g. voorhuis de geheele breedte besloeg; anders werd het natuurlijk, toen dit type later plaats maakte voor het huis met een of meer afzonderlijke bovenwoningen, dat een deel der breedte opeischte voor ingang, trappen en portalen van het bovenhuis.

Waar de oudste bebouwing een zeer lage en het verkeer te land van weinig beteekenis was, deed zich bij den eersten opzet de behoefte aan breede wegen in geen enkel opzicht nog gevoelen, allerminst, zooals ik hierboven reeds uiteenzette, voor de dwarsstraten, die aanvankelijk weinig meer dan buurpaden waren en voorzoover zij later een grootere